

vinden, wanneer ondanks de grillig loopende lanen en vijvers een rechte boomenreeks opvalt, of een plets afbuigend water aan de oude grens van het gebied herinnert, tot de recht ommuurde moestuin ons geheel naar de 17de eeuw verplaatst.

Die grilligheid dateert uit de eerste helft der 19de eeuw toen de door prins Frederik hierheengebrachte Petzold niet slechts diens buitens maar ook verschillende andere naar een nieuwen en toen zoo aantrekkelijk gevonden stijl veranderde. De vijvers op Duivenvoorde werden vergroot en in vorm en aaneensluiting gewijzigd; allerlei nieuw hout werd geplant, ook op de omliggende graslanden en, terwijl wel overal breede, maar toevallig schijnende vergezichten werden uitgespaard, werd het voorheen zoo open liggende huis vrijwel geheel aan het gezicht onttrokken.

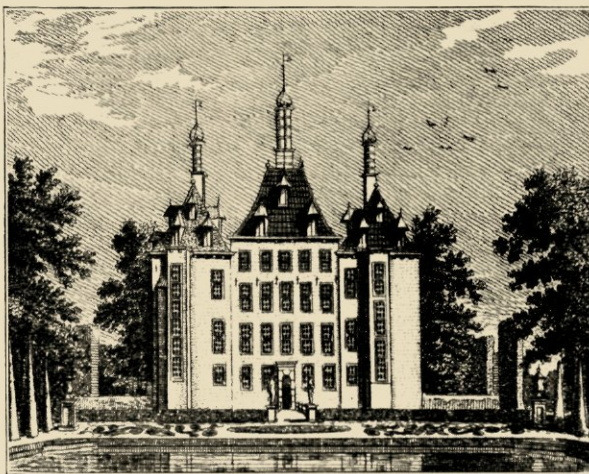
Nog een ingrijpende verandering ging daarmee gepaard: het water vlak

rondom het huis werd gedempt en een rijweg en oprit gelegd dwars voor vleugels en binnenplaats. De muur en de poort vervielen, en de binnenplaats werd een eigenaardig omsloten vóórplein. Op de vóór den oprit noodige balustrade langs den vijver plaatste men de oude zandsteenen tuinvazen uit Marots dagen. En zooals het met klimop en wilde wingerd begroeide huis zich daarachter nu vertoont, met zijn spiegelbeeld in het breede, rustige water, moge het niet meer nauwkeurig het oude kasteel wezen uit de 17de eeuw, er is toch een zoo gelukkige samenwerking tusschen oude vormen en nieuwe veranderingen, tusschen begroeiing en omgeving van water

en boomen en heesters, dat de bekoring zeker niet minder is. In Duivenvoorde met zijn hooge gevels en elegante daken, waarvan geestige met lodden duiven gekroonde venstertjes de strakheid breken, en waaraan slanke schoorsteenen nog meer relief geven, met zijn wijd-uitliggend park van prachtig hout en telkens verrassende waterpartijen, — in Duivenvoorde is ons gelukkig een onzer oude hollandsche buitenplaatsen op zijn allerbest bewaard.

En toch ook over dit kasteel was in het begin der slooplastige 19de eeuw bijna het doodvonnis geveld geweest! Immers in de

memorie, die de voogd van de minderjarige bezitster in 1828 over zijn beheer uitbracht toen zij in het huwelijk trad met den over-grootvader van den tegenwoordigen eigenaar schreef hij: „Bij het aanvaarden der voogdij, was het kasteel te Duyvenvoorde zeer vervallen, men zeyde, dat den heer van Nijvenheim voor-

HET KASTEEL IN 1739. ACHTERZIJDE.

nemens was hetzelve af te breeken, dog den voogd zig hier toe niet bevoegd achtende heeft hetzelve zoveel doenlijk wederom in staat gesteld, zo dat het thans gewoonlijk verhuurd word, — hieruit zijn intusschen tamelijk groote kosten voortgesproten. . . .”

II.

DE BEWONERS.

„Hier voirmaels was een Heere van Wassenaer die wan twee sonen: des de oude bleef Heer van Wassenaer nae zijns heren vaders doot. De ander hiete Philips van Wassenaer